

A termelés harmadik sajátossága abban áll, hogy az új termelőerők és azoknak megfelelő termelési viszonya kialakulása, az emberek akaratától függetlenül történik és pedig a régi társadalmi rendszer keretein belül. Mikor azután ezek a termelő erők kifejlődtek, a régi rendszer és annak uralkodó osztálya a további fejlődést akadályozzák és csak az új osztályok erőszakos forradalmi cselekvése által söpörhetők el. »Minden régi társadalomnak, mikor ujjal terhes, erőszak a bábája.« mondja Marx.

A történelem folyamán legutoljára kialakult osztály a proletáriátus, mely magát az öt elnyomó osztály igája alól csak a termelési eszközök társadalmisítása útján szabadíthatja fel, ami által a kizsákmányolás lehetősége és így az osztályellentétek, de maguk az osztályok is megszűnnek.

Hogy csak ez az osztály hivatott a fejlődést továbbvinni az érthető, mert a termelési folyamatban különleges helyzete van. A gyárakban és műhelyekben világosan érezhető a termelés társadalmi jellege, a közös munka ezenkívül is kifejleszti bennük a közösségi érzést, de mindentől eltekintve a gépi termelés a termelés legmagasabb alakja és ez is képesíti a proletáriátust a vezető szerepre. A parasztságban viszont aránylag erősen kifejlődött a magántulajdon érzése, munkájuk szétszórja őket — nem hivatott a vezetésre.

Mindezekből következik, hogy a proletárság az az osztály amely feladatát dialektikus alapon állapítja meg, a társadalmi fejlődés törvényeinek szükségyszerűségét gyakorlatilag ki tudja használni és tudja, hogy a termelő erők összhangját csak úgy érheti el, ha a meglévő társadalmi rendszert erőszakos uton megsemmisíti és a saját diktaturáján keresztül megteremti ezt az összhangot, a termelés társadalmi jellegének összhangját a termelőeszközök társadalmi tulajdonával. Megteremti a szocialista termelési rendszert.

*****

SZOMSZÉDAINK

OLASZORSZÁG

Irta: Sulhóf József

A második világháború után Jugoszlávia és Olaszország között felmerült súlyos ellentétek során nem két ország és nem két ország népe, hanem két rendszer: az igazi demokrácia és az áldemokráciának öltözött imperializmus áll egymással szemben. Jugoszlávia népei nem ellenségei az osztály népnek és ha a két ország népein múlna, azok könnyen és gyorsan megegyeznének egymással. Jugoszlávia minden szomszédjával baráti kapcsolatokat keres és ez nemcsak üres szólam, hanem országunk demokráciájából eredő természetes tünet. Nem Jugoszlávián és nem a demokráciánkon múlik, ha ezt a kapcsolatot mindeddig nem tudtuk megteremteni Olaszországgal. Az az ország, amelyet demokratizált Olaszországnak neveznek, ma ugyanazon az úton halad, amely 24 év előtt a »Marcia su Roma« fasiszta mozgalomát elindította. Ez azt bizonyítja, hogy Olaszország belső problémáit, amelyek ma változatlanul ugyanúgy, sőt még súlyosabb formában fennállanak, mint az első világháború után, ugyanúgy a dolgok megkerülésével és a tökéls rendszer végelfoizásával igyekszik megoldani, mint akkor, amikor az első világháborúból győztesként került ki.

A mai világ egyik nagy tragédiája az az érthetetlen konokság, amit a régi rendszerek védelmezői, vagy azok tanúsítanak, akik a régi rendszert visszaálmodják és szeretnék feltámasztani. Nem értik meg, hogy lehetnek egy átalakulásnak, a társadalom gyökeres átszervezésének átmeneti fogyatékoságai, nehézségei, esetleg alkalmatlanságai az egyesekre nézve, de... ha a régi rendszert visszaállítanák, az következtésképen ugyanazokat a problémákat hozná vissza, ugyanolyan ellentéteket váltana ki és megoldása ugyanaz lenne: fasizmus, terjeszkedő erőszak és háború.

Akik visszakívánják a régi rendszert, visszakívánják a régi következményeket is, a pusztulást, az emberek millióinak lemészárlását, elégetését, falvak és városok felégetését, mert a régi problémáknak csak ilyen megoldásuk lehetett. Az új megoldások feladata, hogy az ilyen megoldást egyszer és mindenkorra kizárják.

Mennyire ugyanazt a helyzetet teremtik a régi problémák azonos módszerekkel való rendelkezése, azt talán egyetlen ország példája sem bizonyítja olyan szembetűnően, mint Olaszországgé.

MARCIA SU ROMA

Mindössze néhány évtizeddel az olasz királyság egyesítése, az olasz városállamok és kisállamok megszűntetése és az osztrák uralom megtörése után Olaszország háborúba keveredett volt szövetségeseivel és az első világháborúból megnagyobbodva került ki. Negyvenmillió lakosának a belső hegyvidékek miatt a városokban és a partokon, tehát aránytalanul szűk helyen kellett elhelyezkednie és megélnie. A háború befejezése után Olaszországnak nem volt szerepe a megszállásokban, hadseregét két év alatt leszerelte, viszont ugyanakkor a háborús termelésre berendezett nagy gyárak beszüntették munkájukat és a világgpiaci problémák miatt csak túlzott lassúsággal szervezték át az üzemeket a békebeli termelésre. A termelés hiánya folytán a behozatal két és félszerese volt a kivitelnek, az eladósodás csökkentette a lira nemzetközi értékét, sőt a behozott árú révén a belső vásárlóértékét is. A lakosságnak az a része, amely dolgozott és keresett, nem tudta eltartani a családtagok mellett a munkanélkülieket is.

Természetes, hogy az egymásután változó kormányok nem merték érdemben hozzájárulni a kérdésekhez annálkevésbé, mert a gyarmati kérdések is megnehezítették a természetes megoldást: az ország szocializálását. Ugyanaz a Bonomi állott a kormány élére, aki a második világháború után is miniszterelnök lett. Mint ma, akkor is a tőkésrendszer védelmében kereste a megoldást. Az arány az volt, hogy az elpolgáricosodott arisztokráciával együtt legfeljebb, mintegy félmillió ember jöppolgári sorsban élt és több mint 39 millió ember nyomorgott. Egyetlen év alatt 200.000 ember vándorolt ki Északra, vagy Délamerikába. Azonban ezzel sem lehetett levezetni a válságot, mert 39 millió ember nem vándorolhatott ki. A tőkés rend, amely érdekeinek képviselőjére megteremtette a nemzet zárt egységét, most érdekeinek megvédésére létrehozta a sovinizmust. A tömegek indulatát, anyagi törekvéseit külpolitikai irányba terelte azzal, hogy más országok területei ellen erőszakot alkalmaztak — D'Annunzio rohama Fiume felett — vagy esetleg fegyvert esőrtettek: imperialista követelések Franciaországgal szemben. Az éhes tömeggel azt igyekeztek elérteni, hogy ha Korzikát, Tuniszt és a Riviérát megkapják, akkor mindenki teiben-vajban fürödhet. Ez egyébként az

irredenta propagandának szokott módszere, hogy földosztást ellenőrzött és irányított, tervszerű gazdálkodást és szociális gondozást csak arra az időre jögrött, ha az imperialista törekvéseket megvalósítja. Ezt csinálták Magyarországon, a harmadik birodalomban és mindenütt, ahol a tömegek ellátatlanságát és nyomorát a tőkésrendszer nem volt hajlandó úgy megoldani, ahogyan az a demokrácia szellemének megfelel.

Az olasz tömegek nem győzték kívánni az ígéretek beváltását a szocialista mozgalom mindinkább erősödött és a tőkésnek veszélyeztetve látták háborús nyereségeiket. De Facta hivatalnok kormánya csak elmérgesítette a helyzetet és 1922 július 31-ikén, azaz egy hónappal a hirtédtegénai konferencia befejezése után kitért az általános sztrájk. A megremült tőke megmozdult. Talált valakit, aki zavaros, de a tömegek félrevezetésére alkalmas, a tőke érdekeit szolgáló, alszocialista elméleteket állított fel. Körülötte maroknyi kis csoport állt, de mögötte felsorakozott nemcsak az olasz, hanem az Olaszországban érdekelt nemzetközi tőke is. Ezek a fasiszták teremtettek rendet azzal, hogy letörték a munkásmozgalmat és ez a kis csoport 1922 október 25-ikén Róma ellen vonult; Marcia su Róma (mars Róma ellen). Négy nap múlva Mussolini, a kis csoport vezére kormányelnök lett és átvette a hatalmat, amelyet a legvadabb terrorral egészen 1943-ig meg is tartott. A sztrájkmozgalmakat fegyveres erővel letörte, a szocialista vezéreket meggyilkoltatta és bevezette a maga parancsuralmát.

A diktatura gyorsan bebiztosította magát, feloszlattott minden demokratikus szervezetet és még szorosabban szövetkezve a nagytőkével, a bankokkal és nagyipari részvényesekkel a legsúlyosabb válságba sodorta a tömegeket, amelyek most már nemcsak testileg, hanem a terror alatt, lelkiileg is szenvedtek. Az öntudatos munkásságot fegyveres terrorral, a kegyetlenkedéseiről híres miliciával kényszerítette föld alá. Az éretlen tömegeket elkápráztatta nagy parádéival és ez volt minden, amit a tömegeknek adott. Ezzel a fasiszta módszerrel és a szakadatlanul kipréselt belső kölcsönökkel, amelyeket csak részben használtak fel közmunkákra, részben pedig a fasiszmus erősítésére fordítottak, nem lehetett megoldani a gazdasági és társadalmi kérdéseket. Ujabb erőszakos lépésekre volt tehát szükség.

A tömegek figyelmének elterelésére az éhségről és éhbérről, felállította követeléseit Franciaországgal szemben. Olasz egyeduralmat akart teremteni a Földközi Tengeren. Háttérrel is keresett és Franciaország egy érzékeny pontjához nyúlt, a Kisantanttal szemben Magyarországgal szövetkezett, amely az akkori Horthy-Bethlen önkényuralomban ugyanúgy sovinizta terjeszkedéssel akarta megoldani belső válságát, illetve félrevezetni földnélküli földműves tömegeit, mint Mussolini a földműveseit és munkásaikat.

A félrevezetés nem sikerült, a terjeszkedést mindenáron meg kellett kezdeni és a német fasiszmus uralomra jutása jó háttérrel biztosított. Kitért az abesszin háború, majd Olaszország résztvett Frankó oldalán a spanyol szabadságharcban és végül Albániát rohanta le. Megoldást ez sem hozott. Következett a görög háború, amelyet Mussolini nagy szegye-nére német fegyverekkel kellett befejeznie. Közvetlenül ezt megelőzően 1940 nyarán Olaszország hadatüzent Franciaországnak, hogy a belső egyenetlenségek és német győzelmek folytán összeomlás előtt álló ország roncsaiból ő is zsákmányolhasson. Ennek az eseménynek egy keserű anekdótája, hogy amikor Mussolini hadatüzent Franciaországnak és Angliának az angol nagykövét utlevélének átvételékor megkérdezte a »Duce»-t:

— A hadüzenetet tudomásul vettem, de engedje megkérdezniem, mi készítette arra, hogy éppen most lépjen be a háborúba?

— Öt perccel a háború befejezése előtt helyet akartam magamnak biztosítani a béketárgyalások zöld asztalánál — hangzott Mussolini válasza.

— Kegyelmességed téved, mert most még egy órával a háború kezdete előtt vagyunk.

Az olasz tömegek nem akarták ezt a háborút, mert nem láttak semmi reményt arra, hogy ez a háború valóban meghozza sorsuknak jobbra fordulását. A tömeg hatalmas erejű nyomásával szemben még a német erőszak is tehetetlennek bizonyult és az imperialista olasz vezetőség arra használta fel ezt a nyomást, hogy kiugorjék a háborúból. Az olasz nép kezdetben komolyan vette a változást és nagy lelkesedéssel csatlakozott az Északolaszországban egyre jobban erősödő földalatti mozgalmakhoz, amelyeket sem Mussolini köztársasági miliciája, sem a német erőszak nem tudtak elnyomni. Kiderült, hogy az olasz munkásság tud is jól harcolni ha valóban szívügye az, amiért küzd: a demokrácia és a szabadság. Az olasz vezetőség azonban hamarosan elárulta igazi szándékát és a tömeg csalódottan látta, hogy csak a céger változott, a második világháború utáni Olaszország belső rendszere nem.

FEGYVERLETÉTEL

Az olasz nép boldogan lélegzett fel a kettős felszabadulás nyomán: egyszerre szabadult meg a fasiszta urától és a német terrortól. Az olasz imperializmus az utolsó pillanatig megkísérelte olyan előfeltételek megteremtését, amelyek biztosítják számára a korlátlan hatalmat a nép széles rétegeivel szemben. Július 25-ike, Mussolini urának megdöntése és szeptember 3-ika, a fegyverszüneti egyezmény tényleges aláírásának napja között Badoglio a legsúlyosabb bünt követte el saját népe és az egész emberiség ellen. Mialatt a szövetségesekkel tárgyal, folytatta a háborút és ezzel lehetővé tette a németek számára, hogy a másfél hónap alatt kétfőn megerősítsék állásaikat Olaszországban. A másfél hónap alatt a németek elfoglalták az Apenninek összes kiútpontjait és lehetetlenné tették, hogy a szövetségesek nyomban az olasz fegyverletételt után benyomulnak Északolaszországba, ahonnan könnyebben és gyorsabban indulhattak volna el Középeurópa felé már 1943 őszén, mint majdnem egy évvel később az Atlanti partok felől.

Felmerül a kérdés: mi volt az olasz imperializmus célja ezzel a taktikázással? A válasz világos. Nem az olasz nép érdekeit vették figyelembe, hanem az olasz királyság és nagytőke szempontjait. Olyan helyzet állott elő, amelynél Olaszország nagyobb részében továbbra is uralkomni maradt a fasiszmus és a német terror. A felszabadított kisebb részen könnyebb volt ellenőrizni a nép mozgalmait annál is inkább, mert ez a terület főként mezőgazdasági, csaknem teljesen szervezetlen munkássággal, míg az északi területen még a fasiszta elnyomással is bizonyos mértékben szembeálló ipari munkásság megmozdulása veszélyeztette az imperialista érdekeket. Az északi területek felszabadításáig eltelt idő, másfél év, elegendő volt arra, hogy a déli területeken egy a fasiszmushoz nagyon hasonló királyi rendet teremtsenek és ez a rend nyomon követte a felszabadító angol seregeket úgy, hogy mire Északolaszországba értek, ott már nem volt több módja a munkásságnak arra, hogy szabadon szervezkedjék és akaratát nyilvánítsa, hanem bele kellett illeszkednie a kialakult imperialista rendbe.

Az angoloknak, akik itt döntőszerepet játszanak, kedvezett ez a helyzet. A királyság feltámasztásával feltámadtak mindazok a problémák, amelyek 1922, a Róma elleni vonulás előtt fennállottak Olaszországban.

Olaszország történelme kezdődött előről. Mindaz a fejtelenség a gazdasági életben, a termelésben, a közéletben, a munkanélküliség, éhínség, újból életrekelet, ami 1922-ben és '23-ban lehetővé tette a fasisztus uralomrajutását. A koalíciós kormányt Bonomi alakította meg, a 72 éves politikus, ugyanaz az ember, aki a fasisztusba sodorta Olaszországot. Benne résztvettek a baloldali pártok is, mert azt remélték, hogy ilyen módon ellenőrizhetik az újjáépítés munkáját, amit elsősorban gazdasági és szellemi téren kell megteremteni.

TRIESZT CGRSA

De Gasperi miniszterelnök a trieszti kérdést pontosan ugyanúgy állította fel, mint elődei tették 25 év előtt: *Trieszt és Julijszka Krajina Olaszországa*. A szlovénység megkapja nemzetiségi jogait. *A béke kedvéért feláldozzák Fiumét és Zárát*, de gondoskodnak arról, hogy az ottani olasz lakosság jogait biztosítsák, Trieszt lakosságának többsége valóban olasz. De egész hátszország szlovén és hátszorgája nélkül ez a város nem élhet. *Sem ellátást nem kap, sem szabad vonalaj nincsenek, hogy természetes háttere — Középeurópa — felé lebonyolítsa az áruforgalmat.* „Olaszországban egyáltalán nincs gazdaságilag szüksége Trieszt kikötőjére, amit az elmúlt évek alatt megmutatott. Az olasz piac számára sokkal kedvezőbb pontok nyugat felől Génua, a Levante felől Ancona. *Trieszt fekvésénél és vasúti hálózatánál fogva Középeurópához tartozik.* Ha Trieszt Olaszországhoz tartozna, néhány évtized alatt teljesen jelentéktelen várossá süllyedne, amely háttérét elveszítve, arra volna ítélve, hogy a lakossága kivándoroljon. Nem kedvezőbb a helyzet akkor sem, ha Triesztet szabadkikötővé teszik, nemzetközi ellenőrzés alatt, mert ebben az esetben is elveszíti hátszorgát és ugyanolyan nehézségekbe ütközik Középeurópa számára a forgalom lebonyolítása, mint akkor, ha Olaszországhoz tartozik. Ezért elengedhetetlenül szükséges Középeurópa szempontjából, hogy Trieszt egy középeurópai, illetve dunamedencei államhoz tartozzék és ez annál inkább igazságos volna, mert környékét, Julia tartományt szlovákok, tehát az egyik dunamedencei állam testvérnépei lakják. Jugoszlávia részéről, tehát szó sincs imperializmusról, amikor a trieszti kérdést felállítja, mert hiszen demokráciánk természetéből következik, hogy nem lehetnek imperialista, kizsákmányoló céljaink. De ez az oka annak is, hogy az összes dunai államok teljes egyöntetűséggel támogatják Jugoszlávia igényeit. Maga Trieszt lakosságának 70 százaléka munkás. Ez a munkásság is saját bőrén tapasztalta a munkában, milyen súlyos válságot jelent Trieszt kapcsolata Olaszországgal. Ezenkívül az olasz belső viszonyok is megriaszították a munkásságot, amely egyöntetűen követeli, hogy Triesztet Jugoszláviához csatolják, mert Jugoszláviában nagyobb bizottságként látja annak, hogy szabadon élheti életét, mint a félig fasiszta, imperialista Olaszországban.

A munkásság olasz részének ez az aggodalma teljes egészében igazolt. A fasisztus annyira átszötte Olaszország egész életét és annyira befészkelődött a közéletbe és a magánéletbe egyaránt, hogy még akkor sem lehetne nyomait gyorsan és teljesen eltüntetni, ha Olaszországban a baloldal kerülné volna hatalomra. Az angol megszálló seregek azonban gondoskodtak arról, hogy a baloldal ne erősödhessék meg annyira, amennyire a hatalom parlamentáris átvételéhez szükséges. Egy magas-

rangú politikailag kitűnően képzett olasz tiszt néhány hónapig elzárva, magánbeszélgetés keretében, a következőképpen jellemezte a helyzetet:

»Anglia sohasem engedte meg, hogy a Földközi tengeren, tehát az indiai úton bármely hatalom megerősödjék. Mussolini megkísérelte, hogy szembeszálljon ezzel. Nyilvánvaló volt azonban, hogy Olaszország nem rendelkezik elegendő tőkével és nem tudja felszabadítani magát a minden nagyobb olasz vállalkozásban résztvevő angol tőke nyomása alól. Mussolini 1939-ig 53 belső kölcsönt vett fel és ezzel végleg kimerítette az országot. Az új kormányzat meg sem kíséri, hogy szembehelyezkedjék az idegen imperializmussal, hanem azt felhasználja saját imperialista célkitűzéseinek érvényesítésére. Olaszország eladja magát a nyugati hatalmaknak és ezen az áron az olasz tőke és a királyi hatalom biztosítja a maga számára a politikai szabadmozgást az ország területén belül, vagyis azt, hogy belpolitikáját az imperialista önkényuralom szellemében vezesse. Az olasz gyárak nyersanyag szükségletét külföldről elégítik ki, fűtőanyagát külföldről hozzák és az élelmezési hiányokat is külföldről fedezik. A gazdasági kiszolgáltatottságot ez az imperialista rendszer még fokozza, mert nem teremt tervszerűséget a belső gazdálkodásban és nem teszi lehetővé, hogy a rendelkezésre álló anyagokat a legcélszerűbben kihasználják a lakosság előállítására.«

Az események teljes mértékben igazolták ezt a megállapítást. A lapangó olasz fasizmus a külföldi reakció támogatásával különböző szervezetek keretében feltámadt és hatalomra jutott. Az angol imperialista politika teljes mértékben kihasználta az olasz helyzetet és kiszolgáltatottságot. Az olasz vezetők viszont a nép egyre fokozódó elégedetlenségével szemben csak úgy tudtak erőt mutatni, ha a fasiszta módszereket alkalmazták. A községtanácsi választások azt mutatják, hogy a baloldali pártok megerősödtek. Még hozzá éppen ott, ahol a fasizmus a legerősebb volt; a községtanácsi szervezetekben. Az olasz nép lassanként feléled abból a babonás vallásosságból, amelybe közvetlenül a felszabadulás után esett. A szervezkedés nagy nehézségekbe ütközik, mert a baloldali pártok mozgalmi munkáját nemcsak az olasz hatóságok, hanem a megszálló csapatok is lépten-nyomon elgáncsolják.

Ennek ellenére az északolasz vidékek ipari munkássága nagy hatású van a déli vidékekre és ma már az a helyzet, hogy a fasiszták és a kormányhatalmi vezetők kénytelenek a legsötétebb eszközökhöz nyúlni, hogy a mozgalmakat lejárassák a tömegek előtt. Az egyik ilyen módszer a szicíliai szeparatista mozgalom, amelyet néhány földesúr indított és amelynek semmi más célja nincs, minthogy zavart keletsen, megerősítse a fasizmust és fokozza a dolgozó nép elnyomását és kiszákmányolását. A másik ilyen kísérlet az, hogy valahányszor a baloldali pártok felvételést, vagy tüntetést rendeznek, ugyanakkor a fasiszták betöréseket, rombolásokat, gyújtogatásokat követnek el. Azt a tényleget akarják ugyanis kelteni, hogy a baloldaliak fegyelmetlenek és rombolni akarnak, mert remélik, hogy így visszariasztják a nép széles rétegeit a csatlakozástól.

Olaszország a békeszerződések és béketárgyalások előtt mindenben kiszolgáltatta a nyugati imperializmust. Bizonyos, hogy ezen az áron akár jogtalan előnyökhöz jutni és imperialista céljait érvényesíteni. Ez látható Triest esetében is, amire Olaszországnak elsősorban, mint ugródeszkának a Balkánra van szüksége. A hivatalokban a legtöbb helyen volt fasiszták ülnek, az uralkodó osztály fasiszta szellemű és a külföldi reakciós körökben hathatós támogatásban részesül. Kérdés: vajon a baloldal szer-

vezkedése elég erős-e és eléggé előrehaladott-e ahhoz, hogy szembezárljon az újabb fasizmussal és érvényesítse a tömegek jogait. Ére a kérdésre még nem lehet válaszolni. Bizonyos azonban, hogy a dolgozó tömegek ma már sokkal viágosabban látják a tényleges helyzetet és ha az idegen fegyveres erő elvonul és nem támogatja többé az imperializmust, a dolgozó tömegek szembe szállhatnak az urakodó osztállyal. Az olasz demokráciára még súlyos megpróbáltatások és nehéz harcok várnak.

Mr. BEVIN ÉS A NYUGATI DEMOKRÁCIA

Irta: Szántó Árpád

A multkor valaki így jellemezte Bevin-t: »Bevin úgy viselkedik a külpolitikában, mint az elefánt a porcellánboltban...« a jellemzés nem túlzott. Bevinnek sikerült összekúszálnia mindazt, amit a Foreign Office a háború folyamán lefejtett. Ami végeredményben nem lett volna öreg hiba, ha a külügyminisztérium toryvonalát haladó irányba terelte volna. Mr. Bevin azonban pontosan ennek ellenkezőjét tette. Eden külpolitikájának folytatását ígérte be első alsóházi beszédében — a »külpolitika folytonossága« — de ez a folytonosság az edeni vonalon tulmenően Churchill és a »Cleveden Set« hitlerbarát irányának folytatásává vált. Bevin ma körülbelül ott mozog, ahol Lady Astor, Lord Beaverbrook, Marquess of Londonderry és a többi hitlerbarát chamberlanisták azt elképzelték. Ez a társaság, amely Lady Astor gyönyörű birtokán, a Cleveden Seten gyül egybe, tervelte ki annak idején a négyhatalmi egyezményt, küldte ki Lord Runciman Prágába, vezette be Henleint és Ribbentropot a londoni politikai körökbe. A háború alatt fogcsikorgatva túrték, hogy Nagybritánia és a Szovjetunió együtt haladjanak a Nácínémetország elleni háborúban. A háború utolsó heteiben újra feléledtek és mozogni kezdtek. Ez akkor volt, midőn Viscount Alexander of Alamein erőszakos közbelépésével elütötte Jugoszláviát a bőségesen megérdemelt trieszti győzelemtől. A választások alatt innen indultak ki Churchill vörösfaló megnyilvánulásai. A választások után remegve bújtak meg, míg az első kormánylista nyilvánosságra került. A fellélegzés általános volt a toryk jobbszárnyán, mert az új kormány még az első Macdonald kormánynál is reakciósabb. Ami pedig a legfontosabb, a külügyi tárcát nem a szovjetbarátnak ismert Hugh Daltonnal, vagy a »vörös« Stafford Crippsszel töltötték be. A Foreign Office új ura a megbízható, szovjetellenes Ernest Bevin lett.

I.

Ernest Bevin teljes mértékben beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Már azokat a reményeket, amelyeket a City és a tory reakció hozzá fűzött. A munkáspárt uralomrakerülése idején a brit munkástömegek komolyan hitték a munkáspárt szándékában, hogy az égetően sürgős reformokat keresztülviszik és a külpolitikában továbbfejlesztik a háború folyamán barátságossá vált szovjet-an-